

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ПОЛОЖЕННЯ
про експертизу дистанційного курсу

Харків-2016

Положення про експертизу дистанційного курсу. Затверджене на засіданні Вченої Ради НФаУ 25.10.13 р. (протокол № 3) із змінами.

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	4
2. Загальні вимоги до дистанційного курсу та його створення	7
3. Вимоги щодо змістовного наповнення дистанційного курсу	9
4. Етапи розробки та експертизи дистанційного курсу	14
5. Порядок внутрішньої атестації дистанційного курсу на рівні НФаУ	14
Додаток1 (табл.1) Критерії проведення структурно-функціональної експертизи ДК (повноти структури курсу)	17
Додаток 1 (табл. 2) Критерії проведення структурно-функціональної експертизи ДК (відповідності елементів курсу структурі та форматам)	19
Додаток 1 (табл.3) Критерії проведення змістовно-наукової експертизи дистанційного курсу	23
Додаток 1 (табл. 4) Критерії проведення методичної експертизи дистанційного курсу	27
Додаток 2 ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК	31
Додаток 3 Анкета оцінювання якості дистанційного курсу студентом (слухачем)	32

1. Загальні положення

1.1. Положення визначає поняття "*дистанційний курс*" (далі – ДК), його структуру, порядок створення, апробації, експертизи та впровадження у навчальний процес НФаУ.

1.2. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», "Про авторське право і суміжні права", «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки», національних стандартів України ДСТУ 3017-95 «Видання. Основні види. Терміни та визначення», ДСТУ 7157:2010 «Інформація та документація. Видання електронні. Основні види та вихідні відомості», «Положення про дистанційне навчання», затвердженого Наказом МОН України № 466 від 25.04.2013 р., «Вимог до вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямками і спеціальностями», затверджених Наказом МОН України № 1518 від 30.10.2013 р., «Положення про електронні освітні ресурси», затвердженого Наказом МОН молоді та спорту України від 01.10.2012 № 1060, «Положення про дистанційну форму навчання в НФаУ», «Положення про Центр дистанційних технологій навчання НФаУ».

1.3. Одним із завдань модернізації вищої школи є створення інформаційно-освітнього середовища ВНЗ, головною перевагою якого є подання навчального матеріалу в дидактично уніфікованому й формалізованому вигляді та створення умов використання його контенту у будь-якому місці і у будь-який час незалежно від форми навчання студента.

1.3.1. Головним елементом інформаційно-освітнього середовища вищого навчального закладу є електронні освітні ресурси, метою створення яких є змістове наповнення освітнього простору, забезпечення рівного доступу учасників навчально-виховного процесу до якісних навчальних та методичних матеріалів незалежно від місця їх проживання та форми навчання, створених на основі інформаційно-комунікаційних технологій.

1.3.2. Під електронним освітнім ресурсом розуміють навчальні, наукові, інформаційні, довідкові матеріали та засоби, розроблені в електронній формі та представлені на носіях будь-якого типу або розміщені у комп'ютерних мережах, які відтворюються за допомогою електронних цифрових технічних засобів і необхідні для ефективної організації навчально-виховного процесу, в частині, що стосується його наповнення якісними навчально-методичними матеріалами.

Окремим видом електронних освітніх ресурсів є ДК.

1.4. ДК - інформаційна система, яка є достатньою для навчання окремим навчальним дисциплінам за допомогою опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікативних технологій дистанційного навчання.

1.4.1. *Сучасні психолого-педагогічні технології дистанційного навчання* - це технології опосередкованого активного спілкування викладачів зі студентами (слухачами), студентів (слухачів) між собою з використанням телекомунікаційного зв'язку та методології індивідуальної роботи студентів (слухачів) зі структурованим навчальним матеріалом, який подається у електронному вигляді та зберігається на спеціальному навчальному порталі, з урахуванням компетентнісного та особистісно-орієнтованого підходу, методу проектів та педагогіки співробітництва.

1.4.2. *Інформаційно-комунікативні технології дистанційного навчання* - це технології створення, опрацювання, передавання і зберігання навчальних матеріалів, організації та супроводу навчального процесу за допомогою телекомунікаційного зв'язку, зокрема, електронних локальних, регіональних та глобальних (Інтернет) мереж та відповідних сервісів, зокрема Веб 2.0.

1.5. Особливість ДК у порівнянні з іншими електронними освітніми ресурсами (електронними підручниками, електронними посібниками тощо) полягає у тому, що ДК призначений для самостійного та систематичного оволодіння студентами (слухачами) навчальним матеріалом під керівництвом

викладача. В процесі навчання студентів (слухачів) ДК безперервно змінюється та вдосконалюється.

Основними характеристиками ДК є:

- структурованість навчально-методичних матеріалів;
- відповідність основним структурним елементам процесу вивчення певної дисципліни: лекції, практичні і семінарські заняття, лабораторні роботи, поточний контроль, проміжний контроль, підготовка до підсумкового контролю (заліку);
- чіткий графік виконання студентами (слухачами) робочого навчального плану і робочої навчальної програми певної дисципліни (циклу удосконалення);
- налагоджена система інтерактивної взаємодії викладача і студента (слухача), студентів (слухачів) між собою, за допомогою ресурсів ДК та технологій дистанційного навчання, протягом усього часу вивчення курсу;
- наявність якісно розроблених навчальних матеріалів, які надають можливість студентам (слухачам) набути знань, вмінь та навичок, задекларованих у робочій навчальній програмі дисципліни (циклу удосконалення);
- наявність наочних матеріалів (відео, графічних та табличних), які б детально розкривали зміст кожної теми та спонукали студента (слухача) до її активного засвоєння;
- система оцінювання результатів навчальної діяльності студентів (слухачів), яка включає форми та критерії оцінювання всіх видів навчальної діяльності;
- система самоконтролю та контролю всіх видів навчальної діяльності студентів (слухачів).

1.6. ДК розміщуються на навчальному порталі Центру дистанційних технологій навчання НФаУ (pharmel.kharkiv.edu), який розроблений на базі Moodle (Modular Object Oriented Distance Learning Environment). Функціональні можливості Moodle дозволяють:

- студенту (слухачу): отримувати персоніфікований доступ до ДК через Інтернет, відкривати та завантажувати на власний комп'ютер навчально-

методичні матеріали курсу, в тому числі і мультимедійні, відправляти виконані завдання для перевірки, проходити електронне тестування; спілкуватися із іншими студентами (слухачами) курсу індивідуально чи в малих групах, ставити викладачеві запитання, переглядати електронний журнал обліку оцінок тощо;

- викладачу: самостійно створювати та редагувати ресурси ДК, надсилати повідомлення студентам, розподіляти, збирати та перевіряти завдання, вести електронні журнали обліку оцінок та відвідування сайту, налаштовувати різноманітні ресурси курсу, організовувати обговорення актуальних проблем між студентами (слухачами) в групі або малих групах в он-лайн та офф-лайн режимах тощо.

1.7. Доступ до ДК, розроблених у НФаУ, персоніфікований. Реєстрація викладачів на сайті Центру дистанційних технологій навчання НФаУ здійснюється під керівництвом системного адміністратора, який надає відповідні права доступу і призначає ролі користувачам. Реєстрація студентів (слухачів) на ДК здійснюється у відповідних деканатах шляхом видачі логінів та паролів доступу та наступної їх перевірки системним адміністратором сайту.

Кожний студент (слухач) та викладач має доступ лише до тих ДК, на яких він зареєстрований для участі у навчальному процесі.

1.8. ДК можуть бути використані як засоби навчання для студентів (слухачів) як дистанційної форми навчання, так і для підтримки денної та заочної форм, на всіх етапах навчальної діяльності студентів (слухачів) під час вивчення відповідних дисциплін.

2. Загальні вимоги до дистанційного курсу та його створення

2.1. При створенні дистанційного курсу повинні враховуватися такі загальні вимоги:

- відповідність робочій навчальній програмі з дисципліни, для вивчення якої розроблений ДК;

- наявність відповідних методичних рекомендацій щодо використання ДК у професійній діяльності викладача;

- дотримання чинних санітарних норм, ергономічних, програмно-технічних вимог до електронних освітніх ресурсів;
- дотримання законодавства України щодо захисту авторських прав;
- дистанційний курс не потребує обов'язкового дублювання у паперовому варіанті.

2.2. Дистанційний курс повинен включати ресурси трьох типів **(інформаційні, діяльнісні, комунікативні)** та мати типову структуру, яка включає наступні складові:

- *загальні відомості* про навчальну дисципліну (презентація курсу, робоча навчальна програма, графік навчального процесу, алгоритм навчання, критерії оцінювання знань, список друкованих та Інтернет-джерел, глосарій,);
- *супроводження ДК тьютором* (форум «Знайомство», новини курсу, форум «Допомоги (консультацій) тьютора та взаємодопомоги»);
- *навчально-методичні матеріали з кожної теми модуля:*
  - основний інформаційний матеріал: структуровані та візуалізовані електронні навчальні матеріали;
  - додатковий інформаційний матеріал: аудіо-, відео-, анімаційні навчальні ресурси, посилання на електронну бібліотеку чи інституційний репозиторій тощо;
  - практичні (семінарські) заняття, лабораторні роботи: зміст, методичні рекомендації щодо їх виконання, список індивідуальних завдань та питань для обговорення, завдання для проектної діяльності, форми подання результатів виконання, приклади виконання;
  - контролюючі тести;
  - матеріали для самоконтролю вивчення теми: тести для самоконтролю, запитання для самоконтролю;
- *самоконтроль засвоєння змістового модуля*: контрольні завдання з еталонами відповідей;
- *матеріали для підготовки до підсумкової атестації*: контрольні запитання, підсумковий тест для атестації студента (слухача) з

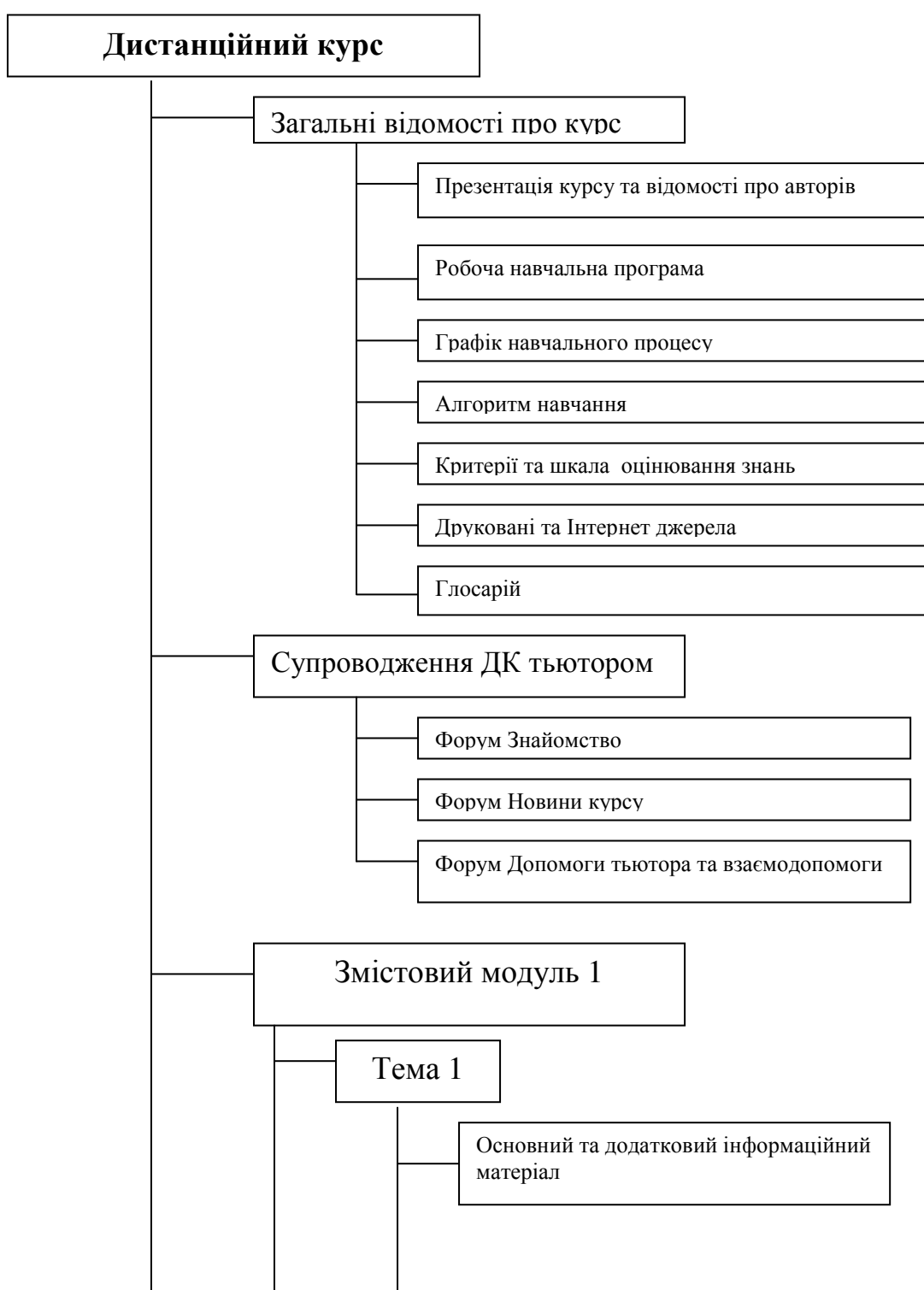

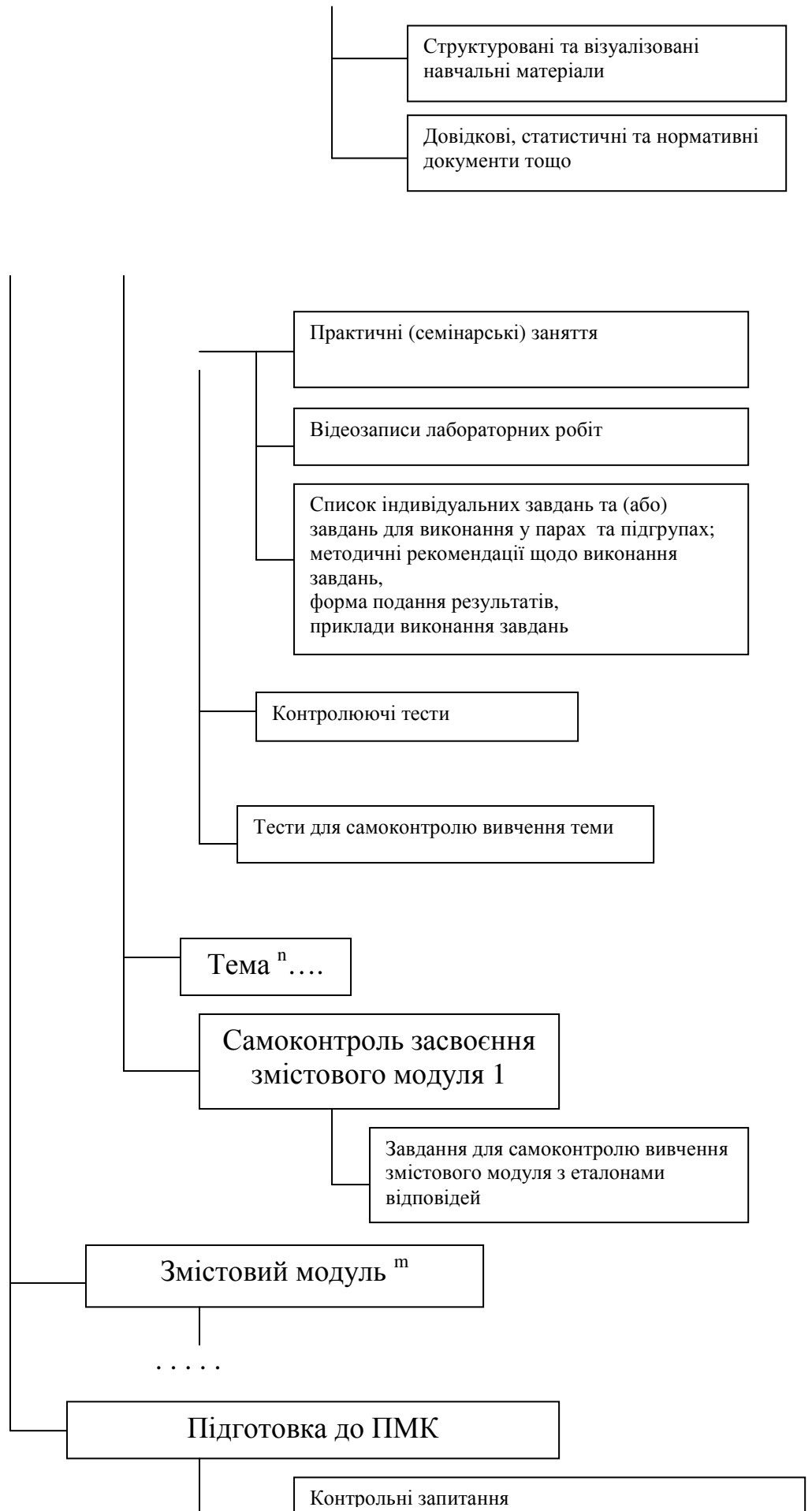
дисципліни (з програми циклу удосконалення), зразок білету для ПМК;

2.3. Наповнення навчально-методичними матеріалами ДК здійснюють автори курсів (викладачі кафедр НФаУ), які пройшли підвищення кваліфікації за програмою «Технології розроблення дистанційних курсів» та мають відповідний сертифікат.

3. Вимоги щодо змістовного наповнення дистанційного курсу

3.1. Навчально-методичні матеріали ДК з дисциплін мають бути структурованими відповідно до схеми, наведеної на рис. 3.1.

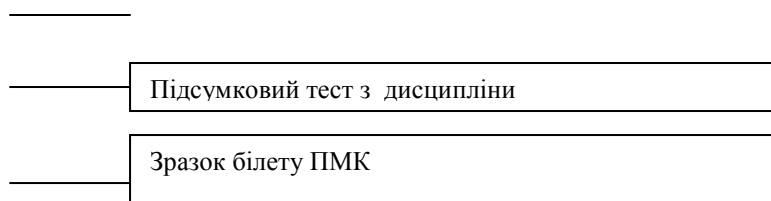

Рис.3.1. Структурна схема подання навчально-методичних матеріалів у дистанційному курсі

3.2. Складові частини ДК повинні містити такі навчально-методичні матеріали:

Загальні відомості про курс:

- Презентація курсу та відомості про авторів
- Робоча навчальна програма
- Графік навчального процесу (таблиця з переліком завдань до кожної теми ДК та вказаною кількістю балів за виконання кожного завдання,)
- Алгоритм навчання (представляє особливості вивчення дисципліни, інформацію про рекомендовану послідовність роботи в курсі, виконання завдань)

- Критерії та шкала оцінювання знань
- Друковані та Інтернет-джерела
- Глосарій

Супроводження ДК тьютором:

- Форум «Знайомство»
- Новини курсу
- Форум «Допомоги (консультацій) тьютора та взаємодопомоги»

Зміст кожної теми модуля:

– *Основний та додатковий інформаційний матеріал.*

1) структуровані та візуалізовані електронні матеріали, зміст яких відображає логіку навчання за курсом і надає студенту (слухачу) теоретичні відомості з окремої теми модуля у повному обсязі.

2) додаткові електронні навчальні матеріали: аудіо і відео матеріали, довідкові, статистичні та нормативні документи (форми, шаблони, стандарти, нормативні акти, закони) тощо.

– Практичні (семінарські) заняття, лабораторні роботи.

Кожне практичне (семінарське) заняття, лабораторна робота повинні бути оформлені у вигляді окремого ресурсу. До кожного заняття потрібно надати методичні рекомендації з виконання, форму подання результатів виконаної роботи, список індивідуальних завдань та (або) завдань для виконання у парах та групами, приклади виконання завдань.

Для реалізації практичних (семінарських) занять, лабораторних робіт можуть бути використанні: розрахункові, ситуаційні, проблемні завдання, есе, звіти з виконання лабораторних робіт тощо.

Проблемні завдання, окрім формулювання безпосередньо проблемного запитання, обов'язково включають у себе план чи опорну схему відповіді, методичні рекомендації до виконання, приклади й варіанти завдань для забезпечення індивідуального виконання студентом (слухачем).

В усіх завданнях вказується форма звітності (наприклад, письмове повідомлення обсягом до однієї сторінки друкованого тексту шрифтом 12 пт) та форма організації роботи – індивідуальна чи колективна.

Після перевірки та оцінювання виконаних завдань (відповідно до графіку навчального процесу) викладач має виставити бали до електронного журналу ДК.

Контролюючі тести

Платформа Moodle дозволяє створювати тестові завдання 10 різних типів. Обов'язковим є розробка тестів різних типів та різного рівня складності (відповідно до таксономії Блума).

Кількість тестових завдань у тесті повинна бути не менш 20 на кожному темі, але не менш 150 на дисципліну.

Матеріали для самоконтролю вивчення теми

Тестові завдання, які розміщені у форматі перевірки правильної відповіді;

Самоконтроль змістового модуля

Кожний змістовий модуля має містити контрольні завдання, на які розміщені еталони відповідей.

Підготовка до підсумкового модульного контролю передбачає наявність матеріалів для підготовки студентів (слухачів) до складання ПМК зокрема наявність контрольних запитань, зразка білету ПМК та підсумкового тесту.

3.3. Електронні матеріали у ДК повинні бути розміщені у pdf або html форматах.

3.4. Обсяг окремого змістовного фрагменту (підрозділу тексту) не повинен перевищувати 3-5 екранів.

3.5. При оформленні електронних матеріалів необхідно дотримуватися загальних рекомендацій щодо дизайну ДК (використання обмеженої кількості шрифтів та кольорів, доцільність зображень, включення у текст цитат, афоризмів, питань на рефлексію, наявність резюме для окремого змістовного фрагменту тощо).

3.6. Результати навчання студентів (слухачів) фіксуються у електронному журналі оцінок, в якому викладач задає *категорії для оцінювання* різних видів навчальної діяльності, які пропонуються студентові (слухачеві) за окремими темами та *їх обсяг (у відсотках)* по відношенню до підсумкової оцінки за опанування дисципліни.

Загальна кількість балів **за кожен тему** повинна знаходитися у межах від 36 до 60 балів. Поточний рейтинг за роботу в ДК розраховується як сума балів, які отримані **за кожен тему**. У ресурсі "Критерії та шкала оцінювання" необхідно розмістити таблицю співвідношення поточного рейтингу певного ДК та шкали ЕКТС. Наприклад, для ДК із 12 тем, таблиця співвідношення рейтингу та шкали має вигляд:

Таблиця

Поточний рейтинг	Відсоток успішності	Рівні шкали
645-720	90-100%	A
587-644	82-89%	B

530-586	74-81%	C
458-529	64-73%	D
429-457	60-63%	E
249-428	35-59%	FX
0-248	0-34%	F

4. Етапи розробки та експертизи дистанційного курсу

Процес створення ДК на рівні НФаУ передбачає п'ять послідовних етапів:

- **Етап 1** – підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників за програмою «Технології розроблення дистанційних курсів».
- **Етап 2** – наповнення ДК електронними навчально-методичними ресурсами в повному обсязі відповідно до вимог.
- **Етап 3** – внутрішня експертиза. Її процедура описана в розділі 5 даного Положення. У навчальному процесі можуть використовуватися лише ДК, які пройшли внутрішню експертизу.
- **Етап 4** – апробація ДК протягом одного навчального семестру. На цьому етапі викладач реєструє студентів (слухачів) на курсі, розміщеному на навчальному порталі, та відкриває для них доступ до ресурсів ДК для забезпечення процесу навчання. Результати навчання студентів (слухачів) зберігаються на порталі.
- **Етап 5** – атестація ДК на рівні Міністерства освіти і науки України з наданням відповідних рекомендацій щодо використання у навчальному процесі та «грифу МОН».

5. Порядок внутрішньої атестації дистанційного курсу на рівні НФаУ

5.1. Внутрішня атестація ДК здійснюється атестаційною комісією, яку очолює перший проректор НФаУ, на підставі рішень експертів з атестації ДК та анкетування студентів (слухачів), які працювали з ДК.

5.2. До складу атестаційної комісії входять голова ЦМР, голови циклових методичних комісій, декани Інституту підвищення кваліфікації спеціалістів фармації, члени циклової комісії з питань дистанційного навчання. Висновки комісії у вигляді відповідної форми оцінювання та

кількість балів експертизи враховуються при атестації ДК та складають $\frac{3}{4}$ загального балу оцінювання дистанційного курсу, при цьому атестація передбачає три складові: структурно-функціональну, змістовно-наукову та методичну.

– Структурно-функціональна експертиза проводиться з метою аналізу наявності обов'язкових складових ДК та визначення відповідності кожної складової вимогам, поданим у **додатку 1 (табл. 1, 2)**.

– Змістовно-наукова експертиза передбачає аналіз науковості матеріалів курсу, відповідності змісту державним стандартам освіти, цілям і завданням ДК. Оцінюється актуальність змісту, новизна матеріалу, що подається, його завершеність і логічна узгодженість (**додаток 1, табл. 3**).

– Методична експертиза передбачає оцінювання методичних аспектів організації ДК, педагогічно-психологічних засад організації навчальної діяльності студентів (слухачів) та науково-педагогічних працівників, їх взаємодії, організації системи контролю. Різномісність цієї експертизи вимагає залучення для її проведення спеціалістів з питань тестування, використання інтерактивних методів, сучасних інформаційно-освітніх технологій, в тому числі технологій Веб 2.0. (**додаток 1, табл. 4**).

5.3. Внутрішня атестація ДК здійснюється групою експертів, які призначаються рішенням комісії з атестації ДК, до якої входять: фахівець з предметної галузі для здійснення змістовно-наукової експертизи – **експерт зі змісту**; члени циклової комісії з дистанційного навчання НФаУ для здійснення структурно-функціональної та методичної експертизи – **експерт з використання ІТ-технологій та експерт з методики дистанційного навчання**.

Кожний експерт, залучений до експертизи, оцінює ДК за критеріями, наведеними у додатку 1, складає експертний висновок за формою (додаток 2) і подає його для розгляду атестаційної комісії. Комісія приймає ДК для атестації за умови, що висновки експертів мають позитивний характер і **кожну складову експертизи оцінено не менше 75 % від максимальної кількості балів.**

5.4. Студенти (слухачі), які зареєстровані на курсі, після його завершення заповнюють спеціальну анкету (**додаток 3**) оцінювання ресурсів розробленого ДК. Результати анкетування враховуються при атестації курсу та складають $\frac{1}{4}$ загального балу оцінювання ДК.

5.5. Порядок проведення внутрішньої атестації ДК у НФаУ:

- призначення експертів для здійснення експертизи ДК;
- формування висновків експерта зі змісту, які розглядаються та затверджуються на засіданні відповідної кафедри НФаУ, що несе відповідальність за якість змісту ДК;
- формування висновків експертів за результатами структурно-функціональної експертизи;
- апробація ДК протягом семестру та проведення анкетування студентів (слухачів);
- формування висновків експерта за результатами методичної експертизи;
- розробка та затвердження експертного висновку атестаційної комісії про рекомендацію до використання ДК у навчальному процесі.

Додаток 1

Таблиця 1

Критерії проведення структурно-функціональної експертизи ДК (повноти структури курсу)

Тип 1 - дисципліни, робочою навчальною програмою яких передбачені практичні та семінарські заняття або тільки семінарські заняття;

Тип 2 - дисципліни, робочою навчальною програмою яких передбачені лабораторні та семінарські заняття;

Тип 3 - дистанційні курси для слухачів системи підвищення кваліфікації спеціалістів фармації

№	Розділ ДК	Елемент ДК	ДК з дисциплін, кількість балів		
			Тип 1	Тип 2	Тип 3
1	Загальні відомості про дистанційний курс	Презентація курсу та відомості про авторів	3	3	3
2		Робоча навчальна програма	3	3	3
3		Графік навчального процесу	5	5	5
4		Критерії та шкала оцінювання знань	2	2	2
5		Алгоритм навчання	2	2	2
6		Друковані та Інтернет-джерела	5	5	5
7		Глосарій	5	5	5
8	Навчальні матеріали курсу (комунікативна складова)	Форум знайомства	5	5	5
9		Новини курсу	5	5	5
10		Форум допомоги (консультацій) тьютора та взаємодопомоги	5	5	5
11		Електронний журнал оцінювання знань студентів (слухачів)	15	15	15

№	Розділ ДК	Елемент ДК	ДК з дисциплін, кількість балів		
			Тип 1	Тип 2	Тип 3
12	Навчальні матеріали модуля (інформаційна складова)	Структуровані та візуалізовані навчальні матеріали <u>до кожної теми модуля</u> відповідно до робочої навчальної програми. Наявні відео та аудіозаписи лекцій	35	35	35
13		Довідкові, статистичні, нормативні навчальні матеріали <u>до кожної теми модуля</u> відповідно до робочої навчальної програми	15	15	15
14	Навчальні матеріали модуля (діяльнісна складова)	Практичні (семінарські) заняття <u>до кожної теми модуля</u> відповідно до робочої навчальної програми	20	10	20
15		Відеозаписи лабораторних робіт <u>до кожної теми модуля</u> відповідно до робочої навчальної програми	0	10	0
16		Методичні рекомендації з виконання практичних (семінарських) занять, лабораторних робіт <u>до кожної теми модуля</u>	10	10	10
17		Приклади виконання завдань <u>до кожної теми модуля</u>	10	10	10
18		Контролюючі тестові завдання <u>до кожної теми модуля</u>	10	10	10
19	Навчальні матеріали модуля (поточний та проміжний самоконтроль)	Тести для самоконтролю з кожної теми модуля	20	20	20
20		Завдання для самоконтролю з еталонами відповідей для складання змістового модуля (у разі наявності у робочій навчальній програмі) та ПМК	5	5	0
21	Матеріали для підготовки до підсумкової атестації	Контрольні запитання для складання підсумкового модульного контролю	5	5	0
22		Підсумковий тест з дисципліни	10	10	10
23		Приклад білета до підсумкового модульного контролю	5	5	0
Максимальна кількість балів			200	200	175

Додаток 1

Таблиця 2

Критерії проведення структурно-функціональної експертизи ДК (відповідності елементів курсу структурі та форматам)

№	Елемент курсу	Характеристика	Оцінка відповідності елемента структурі курсу та форматам, бали				
			Дотримано повністю	Дотримано більше, ніж на половину	Не дотримано більше, ніж на половину	Не дотримано взагалі	Елемент відсутній
1	Презентація курсу та відомості про авторів	Презентація дисципліни відображує ключові теми курсу, спонукає студента до навчання	3	2	1	0	0
2	Робоча навчальна програма	Наявність мети та завдань вивчення курсу; наявність вимог до знань, умінь та навичок; вказано обсяг годин на вивчення кожної теми модуля; відображено назви тем з анотаціями	3	2	1	0	0
3	Графік навчального процесу	Наявність планування навчальної діяльності студента, відповідно до кожної теми вказано розподіл оціночних балів за виконання різних видів завдань	5	3	2	0	0
4	Критерії оцінювання знань	Об'єктивні та зрозумілі, наведено таблицю співвідношення поточного рейтингу та оцінок ECTS	2	1	0	0	0
5	Алгоритм навчання	Наявний чіткий алгоритм роботи у ДК	2	1	0	0	0

6	Друковані та Інтернет-джерела	Наявні основні та додаткові електронні джерела	1	0.5	0	0	0
		Електронні версії підручників знаходяться на сайті бібліотеки НФаУ	4	2.5	1.5	0	0
7	Глосарій	Наявний. Терміни, занесені до глосарію відкриваються як посилання	5	3	2	0	0
8	Форум знайомства	Ресурс наявний. Наявне звернення тьютора до студентів	5	3	2	0	0
9	Новини курсу	Ресурс наявний. Наявне звернення тьютора до студентів	5	3	2	0	0
10	Форум допомоги тьютора та взаємодопомоги	Ресурс наявний. Звернення тьютора подано у доброзичливій формі	5	3	2	0	0
11	Електронний журнал оцінювання успішності	Структура електронного журналу відповідає розподілу оціночних балів, якій подано у графіку навчального процесу	15	8	7	2	0
12	Основний інформаційний матеріал	Інформаційні матеріали добре структуровані, окремі текстові фрагменти не перебільшують 3-5 екранів. Матеріали подані в html або pdf форматах Презентації лекцій мають типову структуру: слайд 1 - тема, автор; слайд 2 - інформаційні джерела; слайд 3 - план лекції слайд 4... - розкриття змісту; останній слайд - висновки.	20	11	9	2	0
		Інформаційні матеріали достатньо підкріплені графікою, мультимедіа, відео- та аудіо-фрагментами	15	8	7	2	0
13	Додатковий інформаційний матеріал	Додаткові інформаційні матеріали подані у web, html або pdf форматах, відкриваються без додатково встановлених спеціальних	15	8	7	2	0

		програмних засобів					
14	Практичні (семінарські) заняття Лабораторні роботи	Кожне практичне (семінарське) заняття та лабораторна робота подані як окремий ресурс, який містить список завдань, форму подання результатів. Наявні вимоги до складання звіту з виконання лабораторної роботи	20	11	9	2	0
15	Методичні рекомендації з виконання практичних (семінарських, лабораторних) робіт	Наявні методичні рекомендації з виконання практичного (семінарського) заняття, лабораторної роботи	10	6	4	1	0
16	Приклади виконання завдань	Наявні приклади виконання завдань	10	6	4	1	0
17	Контролюючі тестові завдання	Наявні не менш 20 тестових завдань різних типів та різної складності до кожної теми модуля Налаштована випадкова вибірка запитань з банку тестів при формуванні тесту для кожної спроби	10	6	4	1	0
18	Матеріали для самоконтролю	Тести для самоконтролю з кожної теми модуля подані у форматі перевірки правильної відповіді	20	11	9	2	0
19		Наявні завдання з еталонами відповідей для складання змістового модуля (якщо це передбачене робочою навчальною програмою) та до ПМК	5	3	2	0	0
20	Підготовка до складання	Наявні контрольні запитання до підсумкового модульного контролю	5	3	2	0	0
21	підсумкового	Підсумковий тест має достатню кількість	10	6	4	1	0

	модульного контролю	тестових завдань різних типів та складності					
22		Вибірка тестів відповідає кількості тем у ДК	5	3	2	0	0
Наявний приклад білета для ПМК							
Максимальна кількість балів:			200				

*

Додаток 1

Таблиця 3

Критерії проведення змістовно-наукової експертизи дистанційного курсу

№	Елемент курсу	Характеристика	Оцінка відповідності елемента структурі курсу та форматам, бали				
			Дотримано повністю	Дотримано більше, ніж на половину	Не дотримано більше, ніж на половину	Не дотримано взагалі	Елемент відсутній
1	Презентація курсу та відомості про авторів	Презентація дисципліни виявляє міждисциплінарні зв'язки, підкреслює практичне значення у майбутній професії	3	2	1	0	0
2	Робоча навчальна програма	Ключові теми відображують сучасні наукові погляди щодо предмету вивчення	3	2	1	0	0
3	Графік навчального процесу	Відповідає робочій навчальній програмі	5	3	2	0	0
4	Критерії оцінювання знань	Критерії оцінювання передбачають достатній рівень виконання студентом кожного виду роботи для отримання необхідних знань і умінь з дисципліни	2	1	0	0	0
5	Алгоритм навчання	Запропонований алгоритм допомагає студенту налаштуватися на успішну роботу у дистанційному курсі	2	1	0	0	0
6	Друковані та Інтернет-джерела	Запропоновані друковані та Інтернет джерела посилюють основні та додаткові інформаційні матеріали з	3	2	1	0	0

		дисципліни					
		Запропоновані джерела є актуальними та сучасними	2	1	0	0	0
7	Глосарій	У глосарії подані основні терміни з дисципліни Усі визначення термінів у глосарії подані у коректній формі	5	3	2	0	0
8	Форум знайомства	Повідомлення тьютора подані у доброзичливій формі та спонукають студента до встановлення контакту	5	3	2	0	0
9	Новини курсу	Повідомлення тьютора є актуальними та лаконічними	5	3	2	0	0
10	Форум допомоги тьютора та взаємодопомоги	Звертання тьютора до студентів подані у доброзичливій формі	5	3	2	0	0
11	Електронний журнал оцінювання успішності	Електронний журнал відповідає кількості завдань, розміщених за кожною темою та заявленому у графіку навчального процесу розподілу балів	15	8	7	2	0
12	Основний інформаційний матеріал	Лекційний матеріал містить не менш 10 000 знаків на 1 академічну годину лекційних занять робочого навчального плану Інформаційні матеріали до кожної теми викладені у логічній послідовності, грамотно, в обсязі достатньому для оволодіння студентами дисципліною. Зміст інформаційних матеріалів відповідає робочій навчальній	20	11	9	2	0

		програмі, актуальній науковій інформації щодо предмету вивчення					
		Наведені графічні зображення, схеми, діаграми, відео- та аудіо-фрагменти є доречними, якісно доповнюють навчальний матеріал	15	8	7	2	0
13	Додатковий інформаційний матеріал	Додаткові інформаційні матеріали доречні, коректно подані, відповідають змісту основного матеріалу та меті їх використання	15	8	7	2	0
14	Практичні (семінарські) заняття. Відеозаписи лабораторних робіт	Інформаційних матеріалів достатньо для виконання запропонованих завдань	20	11	9	2	0
15	Методичні рекомендації з виконання практичних (семінарських) занять, лабораторних робіт	Методичні рекомендації щодо виконання практичного (семінарського) заняття, лабораторної роботи дозволяють виконати завдання за оптимальним алгоритмом	10	6	4	1	0
16	Приклади виконання завдань	Приклади виконання завдань співпадають з еталонами відповідей	10	6	4	1	0
17	Контролюючі тестові завдання	Тестові завдання дозволяють оцінити рівень опанування студентом певної теми. Подано не менше 20 тестів за кожною темою	10	6	4	1	0
18	Матеріали для самоконтролю	Наявний навчальний тест для самоконтролю с можливістю	20	11	9	2	0

		перевірки наданих відповідей					
19		Зміст контрольних завдань відповідає вихідним вимогам до знань, умінь та навичок з дисципліни. Розміщені еталони рішень дозволяють студенту самостійно оцінити факт опанування матеріалом змістового модуля (модуля)	5	3	2	0	0
20		Зміст контрольних запитань відповідає вихідним вимогам до знань, умінь та навичок з дисципліни	5	3	2	0	0
21	Підготовка до складання підсумкового модульного контролю	Підсумковий тест відповідає вимогам валідності, дозволяє об'єктивно оцінити знання студента	10	6	4	1	0
22		Приклад білета для ПМК дає можливість студенту оцінити вихідні вимоги до успішного складання підсумкового контролю з дисципліни	5	3	2	0	0
Максимальна кількість балів			200				

Додаток 1

Таблиця 4

Критерії проведення методичної експертизи дистанційного курсу

№	Елемент курсу	Характеристика	Оцінка відповідності елемента структурі курсу та форматам, бали				
			Дотримано повністю	Дотримано більше, ніж на половину	Не дотримано більше, ніж на половину	Не дотримано взагалі	Елемент відсутній
1	Презентація курсу та відомості про авторів	Тьютор курсу має досвід у використанні дистанційних технологій навчання (достатній показник - 3 роки) або сертифікат підвищення кваліфікації за програмою «Практикум тьютора»	3	2	1	0	0
2	Робоча навчальна програма	Подана у зрозумілій для студента формі. Наявний розподіл годин на опанування кожної теми курсу	3	2	1	0	0
3	Графік навчального процесу	Враховує кількість дистанційних та очних годин, які відведені на опанування дисципліни у поточному навчальному році	5	3	2	1	0
4	Критерії та шкала оцінювання	Критерії оцінювання наведені для кожного виду діяльності студента (завдання, задачі, тести тощо) Чітко вказано обсяг роботи для отримання певної кількості балів	2	1	0	0	0
5	Алгоритм навчального процесу	Даються чіткі інструкції щодо порядку роботи з матеріалами теми, виконання завдань, щодо розподілу варіантів	2	1	0	0	0

6	Друковані та Інтернет-джерела	Основні джерела містять: підручники, посібники, практикуми, методичні рекомендації, накази, постанови, конспекти лекцій	5	3	2	1	0
7	Глосарій	Текст на кожній сторінці не перенасичений посиланням на один і той же термін. В тестуванні не виділяються терміни з глосарію	5	3	2	1	0
8	Форум Знайомства	Звертання тьютора до студентів подані у доброзичливій формі. Затримка при обміні повідомленнями офф-лайн з боку тьютора не більше 1 доби	5	3	2	1	0
9	Новини курсу	Форум активно підтримується тьютором. Подана інформація відображає особливості роботи у ДК	5	3	2	1	0
10	Форум допомоги тьютора	Відповіді на запитання є змістовними та вичерпними. Затримка при обміні повідомленнями офф-лайн з боку тьютора не більше 1 доби	5	3	2	1	0
11	Електронний журнал	Оцінювання робіт проводиться своєчасно, наявні коментарі	15	8	7	2	0
12	Основний інформаційний матеріал	Інформаційний матеріал добре структурований, розбитий на порції; матеріал призначений для запам'ятовування виділяється кольором або іншим шрифтом. До окремих текстових фрагментів включені цитати, афоризми, питання на рефлексію, резюме	10	6	4	1	0
		Навчальний матеріал не перевантажений надмірною кількістю	10	6	4	1	0

		<p>текстової інформації. Графічні зображення подані методично грамотно</p>					
		<p>Аудио- та відеоматеріали розділені на фрагменти та тривають до 15 хв. Дотримуються вимоги до подання мультимедійних презентацій: використовуються ключові слова і фрази, а не речення; на одному слайді виводиться одне ключове поняття; теоретичний матеріал структурується та подається у схемах та організаційних діаграмах, цифрові дані подаються у вигляді таблиць та діаграм; ефекти анімації застосовуються для акцентування уваги на ключових моментах, презентація носить проблемний характер, не є точною копією друкованого посібника.</p>	15	8	7	2	0
13	Додатковий інформаційний матеріал	Відео-фрагменти використовуються для демонстрації понять, явищ, процесів	15	8	7	2	0
14	Практичні (семінарські) заняття, лабораторні роботи	<p>Наведено зміст роботи, послідовність та методика її виконання.</p> <p>При виконанні завдань передбачається використання сучасних методів наукового пізнання: експеримент, моделювання, системний аналіз, розгляд проблемних ситуацій тощо</p> <p>Рівень трудомісткості завдань відповідає запропонованому часу на проходження курсу.</p>	20	11	9	2	0

15	Методичні рекомендації з виконання практичних (семінарських) занять, лабораторних робіт	Методичні рекомендації щодо виконання практичного (семінарського) заняття, лабораторної роботи дають повне пояснення щодо порядку виконання роботи та форми подання результатів	10	6	4	1	0
16	Приклади виконання завдань	Наявні приклади виконання завдань. Приклади наведені у достатньому обсязі	10	6	4	1	0
17	Контролюючі тестові завдання	У формулюванні тестових завдань використовуються графічні зображення. Тестові завдання відповідають вимогам до складання тестів (див. Методологія створення якісних тестів для діагностики навчальних досягнень студентів: метод. рек./Черних В.П., Огарь С.В., Буданова Л.Г. – Х.: НФаУ, 2013. -32 с.)	10	6	4	1	0
18	Матеріали для самоконтролю	Наявний навчальний тест для самоконтролю с можливістю перевірки наданих відповідей	20	11	9	2	0
19		Еталони відповідей подані у достатньому обсязі	5	3	2	1	0
20	Підготовка до складання підсумкового модульного контролю	Питання для підготовки до ПМК достатньо роз'яснені у матеріалах курсу	5	3	2	1	0
21		Вибірка тестів відповідає кількості тем у ДК	10	6	4	1	0
22		Приклад білета дозволяє оцінити рівень складності та вимоги до складання ПМК	5	3	2	1	0
Максимальна кількість балів			200				

Додаток 2

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

Діючи на основі "Положення про експертизу дистанційного курсу", затвердженого "___" _____ 2013 р.,

експерт _____

(прізвище, ім'я, по-батькові)

здійснив (структурно-функціональну, змістовно-наукову, методичну) експертизу дистанційного курсу:

_____

(назва ДК)

Розробленого для студентів _____ курсу, спеціальності _____,
авторами якого є: _____

_____

(прізвище, ім'я, по-батькові)

у відповідності до критеріїв, викладених у додатку 1 вказаного Положення.

Висновок:

_____
_____
_____
_____

Підпис експерта _____

Сума балів _____

"___" _____ 201__ р.

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____, протокол № ___ від
"___" _____ 201__ р. (для змістовно-наукової експертизи)

Завідувач кафедри _____

Додаток 3

Анкета оцінювання якості дистанційного курсу студентом (слухачем)

Питання анкети	Повністю погоджуюсь 5	Погоджуюсь 4	Частково погоджуюсь 3	Не погоджуюсь 2	Категорично не згоден 1
1. Робочу навчальну програму курсу подано у зрозумілій формі. Графік навчального процесу дає чітке уявлення про терміни опанування тем, розподіл балів за окремі види завдань					
2. Система оцінювання знань з дисципліни достатньо роз'яснена					
3. Запропоновані друковані та Інтернет джерела посилюють інформаційні матеріали дисципліни (циклу удосконалення)					
4. Ключові терміни дисципліни, які подані у глосарії, достатньо пояснені					
5. У форумах подані актуальні питання для обговорення					
6. Навчальні матеріали курсу добре структуровані, викладені у логічній послідовності, в обсязі достатньому для оволодіння дисципліни					
7. Інформаційні матеріали ДК достатньо підкріплені графічними зображеннями, схемами та алгоритмами, мультимедіа, відео- та аудіо- фрагментами					
8. Матеріал подається на доступному рівні, зрозумілою мовою, цікаво, стимулюється творче мислення та активність студентів (слухачів)					
9. У дистанційному курсі запропоновані інтерактивні методи навчання (прямі відеотрансляції, вебінари, форуми, чати)					

Продовження додатку 3

Питання анкети	Повністю погоджуюсь	Погоджуюсь	Частково погоджуюсь	Не погоджуюсь	Категорично не згоден
10. В курсі реалізований самоконтроль пройденого матеріалу (розміщені тести для самоконтролю, еталони відповідей на контрольні завдання, питання для самоконтролю)					
11. Рівень трудомісткості завдань для самостійного опрацювання відповідає пропонованому ресурсу часу					
12. Наявні методичні рекомендації виконання практичних (семінарських, лабораторних) робіт, запропоновані приклади виконання завдань					
13. Забезпечується своєчасне он-лайн та офф-лайн консультування з боку тьютора курсу					
14. Поточне оцінювання успішності навчання (виконання практичних завдань, тестів та ін.) здійснюється вчасно і об'єктивно					
15. Задоволений(а) якістю навчального курсу					
16. Задоволений(а) якістю спілкування з тьютором та групою					